

DREVESA V GOZDU

BUKEV: prevladujoča vrsta naših gozdov, v višino zraste 40 m, deblo je ravno, visoko, razveji se v mogočno krošnjo. Skorja je gladka, srebrno sive barve.

Listi so podolgovato jajčasti, do 10 cm dolgi in do 5 cm široki, kratkoplecljati, zgoraj temno in spodaj svetlo zeleni. Plod je žir.

JAVOR: deblo je ravno in močno, skorja je sprva gladka, nato razpoka. Lubje se lušči in odpada v obliki rdečerjavih krp. V višino zraste 25 m in več. Listi so dlanasto krpati do dlanasto deljeni iz petih listnih krp. Listi so dolgopeceljati, do 16 cm dolgi in do 20 cm široki. Plod sestavljata dva krilata plodiča.

HRAST: Hrast Gradec je naša četrta najbolj razširjena drevesna vrsta. V lesni zalogi predstavlja 6,2 %. Razširjen je skoraj po vsej Sloveniji. Redko ga najdemo na dnu dolin in v kotlinah, saj ima rad nekoliko toplejša in sušna rastišča.

Gradec zraste do 40 m visoko in doseže premer debla do 3 m. Njegova skorja je sivo in plitvo razpokana. Bolj izrazite so vzdolžne razpoke. Ustvari močno glavno korenino. Listi so pernato krpati s 5 do 9 parov krp, dolgi do 12 cm in široki do 7 cm. Listni pecelj je dolg od 1,5 do 4 cm. Cveti maja, želod dozori oktobra. Dobro uspeva na rahlih, dobro zračnih in rahlo kislih peščeno glinastih tleh. Godijo mu sveža tla, ne prenaša pa dobro zastajajoče vode. Potrebuje veliko svetlobe. Iz skorje se pridobivajo čreslovine, ki se uporabljajo za strojenje kož. Želod je hrana za domače živali (prašiče).

KOSTANJ: Pravi ali domači kostanj najdemo skoraj po vsej Sloveniji z izjemo Koroške.

Raste do nadmorske višine 800 m. Pomemben je zaradi plodov, ki so imeli v preteklosti velik pomen v prehrani.

Pravi kostanj zraste do 35 m visoko in doseže premer do 3 m. Skorja je v mladosti srebrno siva in gladka. S starostjo razpoka in postane rjavo siva. Razpoke so globoke in spiralno potekajoče. Listi so dolgi do 30 cm in spodaj svetlejši. So nazobčani. Cveti junija in v začetku julija, plodovi dozorijo oktobra. Kostanj dobro uspeva na globokih, rahlih, zmerno vlažnih, humoznih in peščeno glinastih tleh. Potrebuje veliko kalija. Ustrezajo mu kislila tla. Potrebuje veliko toplote.

GABER: zraste do 25 m visoko. Na deblu so vidni značilni vzdolžni žlebi. Skorja je siva, tanka in gladka. Listi so enostavni, podolgovato jajčasti, do 12 cm dolgi in do 5 cm široki in imajo dvojno nazobčan rob. Plodovi so trikrpi oreški, združeni v viseče grozde.

SMREKA: lahko zraste do višine 60 m. Skorja je rdečkasto rjave barve. Igllice so dolge do 2,5 cm, v prečnem prerezu so rombaste. Sprva so zelene, nato sivo zelene. Na drevesu ostanejo 5 do 7 let. Moški cvetovi so rumeno rdeči do rumenorjavi, ženska socvetja pa so svetlo rdeče barve. Ženska socvetja so stoječa, po oploditvi zrastejo v storž, ki je viseč in dolg od 16 do 20 cm. Dozoreli storži ostanejo na drevesu. Odprejo se februarja in semena s krilci začnejo izpadati, prazni storži odpadejo.

JELKA: Navadna jelka zraste do 50 m visoko, s premerom do 2 m. Koreninski sistem je dokaj globok. Deblo je ravno, skorja tanka, temno do svetlo sive barve. Igljice so priraščene s širokim in okroglim listnim dnom, ki odpade skupaj z igljo. Igljasti listi so ploščati, zgoraj temno zeleni, spodaj imajo dve beli progi. Igljica ima na koncu dve konici ali pa je zašiljena. Na zdravem drevesu ostanejo igljice 8 do 12 let. Moški cvetovi so rumenkasti, ženska socvetja pa zelena in pokončna. Po oploditvi zorijo in se spremenijo v temno rjave pokončne storže. Zreli storži razpadejo na drevesu in tako veter razširja semena.

BOR: Rdeči bor je odporen iglavec, ki prenaša ekstremne razmere. Veter, sonce in suša mu skoraj ne pridejo do živega. So nezahtevni in sodijo med pionirske vrste – vrste, ki se pojavljajo na uničenih, poškodovanih in degradiranih območjih. Je dokaj razširjen in v skupni lesni zalogi predstavlja 4,9 %. Rdeči bor zraste do 40 m visoko in doseže do en meter premera. Dočaka starost do 600 let, običajno pa do 200. Ima debelo in globoko razbrazdano skorjo. V spodnjem delu debla je siva, z višino pa postane značilne rumenkasto-rjave barve. Enake barve je skorja na vejah. Igljice izraščajo v šopkih po dve. Igljice sivkasto zelene barve so dolge do 7 cm, spiralno zavite, na koncu zašiljene in mehke. Rdeči bor je enodomna rastlina. Cveti maja in junija. Moški cvetovi so rumeni in podolgovato jajčasti. Ženski cvetovi so združeni v rdečkasta ali rjavkasta do 0,5 cm velika socvetja. Iz njih se razvijejo 3 do 7 cm dolgi in okoli 3 cm široki storži, ki dozori v jeseni naslednje leto. Semena izletijo spomladi v drugem letu. Razvije glavno korenino, ki sega globoko v tla, iz nje pa izraščajo močne stranske korenine.

MACESEN: Macesen je naš edini iglavec, ki pozimi odvrže igljice. Jeseni, preden igljice odpadejo, so macesni na daleč vidni po svoji značilni zlato rumeni barvi, ki krasijo gorske gozdove. Sprehod skozi macesnov gozd je nekaj posebnega. Krošnje prepuščajo veliko svetlobe, zato je tak gozd svetel, po tleh pa so macesnove igljice, ki naredijo vsak korak prijetno mehak. Po ljudskem verovanju v macesnovih gozdovih domujejo gozdne vile. Ker so človeku naklonjene, ne smemo uničiti njihovega domovanja. Macesen zraste do 40 m visoko in doseže premer do 1,5 m. Deblo je ravno. Skorja je v mladosti gladka, s staranjem pa postane vzdolžno razbrazdana. Na zunaj je sive do sivorjave barve, v notranjosti pa rjavkasta do karminsko rdeča. Skorja doseže debelino do 4 cm. Koreninski sistem je sestavljen iz glavne korenine, ki seže zelo globoke in močnih srčnih korenin. Krošnja je presvetljena. Veje izraščajo iz debla naravnost ali povešeno navzdol. Mlade veje so rumenkasto zelene barve. Igljice so dolge do 3 cm in imajo ob robu dva smolna kanala. Na kratkih poganjkih rastejo igljice v šopkih od 20 do 65 iglic, na dolgih pa posamezno. Macesen cveti aprila. Storži dozori oktobra. So do 4 cm dolgi in rjave barve. Na vejah ostanejo več let.